Vaikutusten itsearviointi -webinaari

Erityisasiantuntija
Eeva Liukko

Erikoissuunnittelija
Merja Ikäheimo

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos

14.10.2026

Virittäytyminen (sanapilvi)

Mitä toimintamallin vaikutusten itsearvioinnilla voidaan saavuttaa?

- Vastaa yhdellä sanalla.

Menti-linkki:
https://www.menti.com/alg65jcx7ph7

Ohjelma

Klo. 9.00 | Avaus ja virittäytyminen – webinaarin tavoitteet ja sanapilvi: Mitä vaikutusten itsevioinnilla voidaan saavuttaa? (Merja)

9.10 | Vaikutusten itsearvioinnin hyödyt ja arviointitieto Innokylässä – miksi arvioida ja mitä arviointitapoja on (Merja)

9.25 | Vaikutusten itsearviointi ja vaikutusketjuajattelu – mihin itsearviointi perustuu Innokylässä (Eeva)

9.35 Itsearvioinnin tekeminen käytännössä – mitä arvioidaan, sisältö ja esimerkki itsearvioidusta toimintamallista. Mistä löydät itsearvioituja toimintamalleja. (Merja)

9.50 Mistä löydät apua ja tukea itsearviointiin. Kysymykset ja keskustelu, "sanapilven purku".

Tavoitteet

- Tunnistat toimintamallin vaikutusten itsearvioinnin hyötyjä
- Tunnet vaikutusketjuajattelun
- Tiedät, miten teet toimintamallin vaikutusten itsearvioinnin Innokylässä ja mistä löydät itsearvioituja toimintamalleja

thl Innokylä

Itsearvioinnin hyötyjä

- **Pysähdy arvioimaan omaa toimintaa** – arjen tekemisestä irtaudutaan hetkeksi ja tarkastellaan, missä ollaan nyt.
- **Tunnista vahvuudet** – kaikki ei näyttäydy pelkästään kehittämiskohteina, vaan myös se, mikä jo toimii, tulee näkyväksi.
- **Tunnista konkreettiset kehittämistarpeet** – arviointi auttaa hahmottamaan, mihin kannattaa seuraavaksi panostaa.
- **Tuo rakenteen keskustelulle** – arviointia voidaan tehdä yhdessä, jolloin syntyy yhteinen näkemys toiminnan tilanteesta.
- **Seuraa kehittymistä** – arvioinnin voi uusia myöhemmin ja tarkastella, onko toiminta edennyt.
- **Tukee kehittämisen perustelemista** – arvioinnista syntyy tietoa, jota voi hyödyntää kehittämissuunnitelmassa ja päätöksenteossa.

...ei ylimääräinen raportointitehtävä, vaan väline oman toiminnan kehittämiseen

thl Innokylä

Toimintamallin kehittämisen, kuvaamisen ja arvioinnin polku

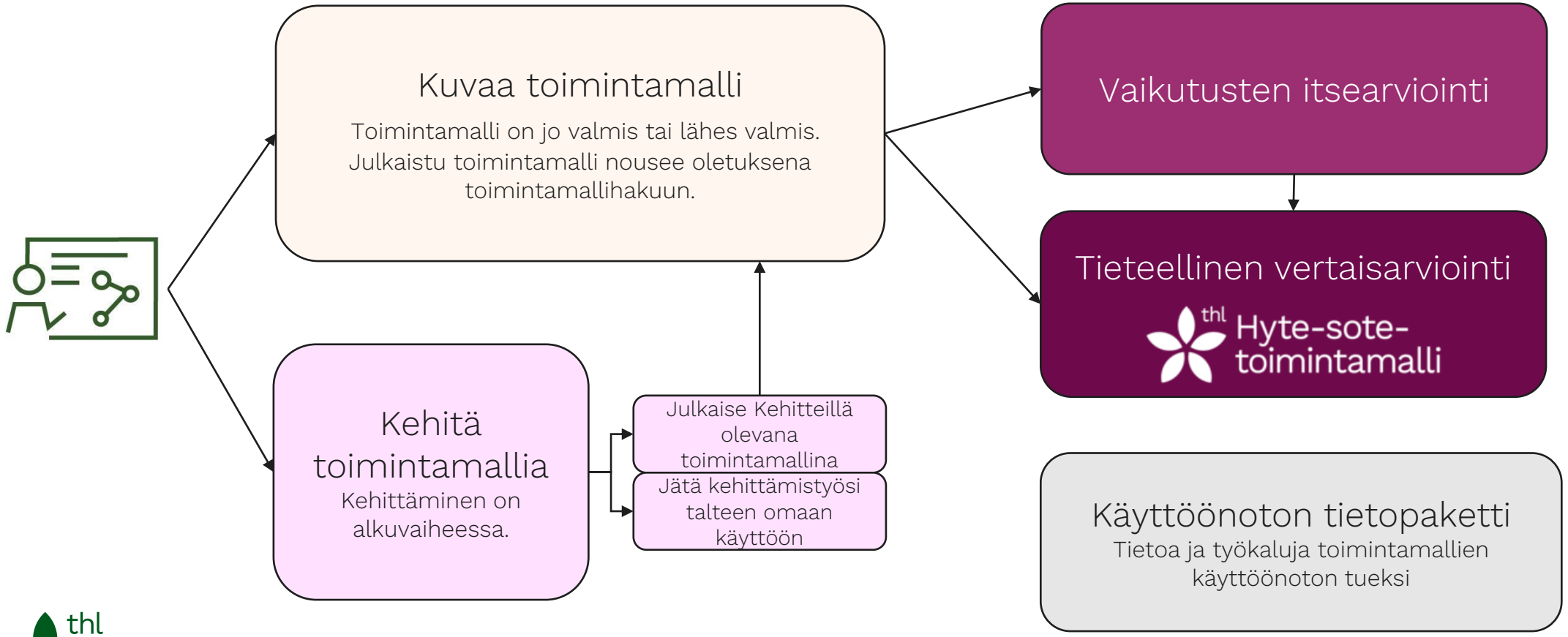

thl Innokylä

Toimintamallien arviointitieto Innokylässä

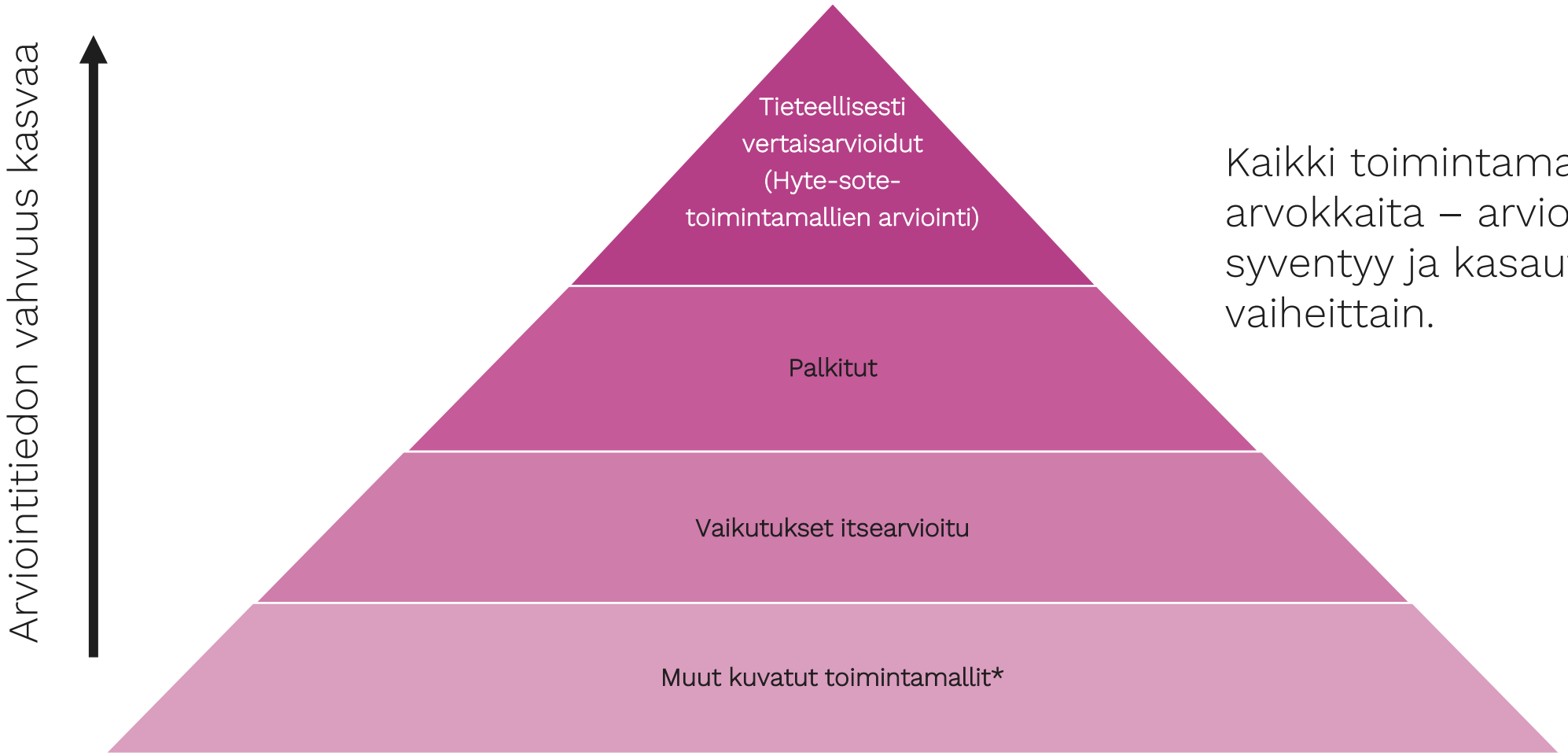

Kaikki toimintamallit ovat arvokkaita – arviointitieto syventyy ja kasautuu vaiheittain.

*Myös nämä toimintamallit voivat sisältää arviointitietoa, joka on kertynyt Innokylän arviointirakenteen ulkopuolisista arvioinneista.

Toimintamallin arviointi

Valitse arviointitapa sen mukaan, missä vaiheessa toimintamallisi on ja millaista arviointitietoa haluat tuottaa.

Vaikutusten itsearviointi	Tieteellinen vertaisarviointi (Hyte-sote-toimintamallien arviointi)
• Toimintamallin kehittäjien tekemä • Perustuu toimintamallista kertyneeseen tietoon ja kokemuksiin • Auttaa tunnistamaan toimintamallin vahvuudet ja kehittämiskohteet • Tuottaa jäsenneltyä tietoa toimintamallin vaikutuksista • Tehtävissä oman aikataulun mukaan • Voidaan hyödyntää sekä jatkuvan kehittämisen että kehittämishankkeiden tukena • Toimintamallikuvauksen laatuun kannattaa panostaa ennen arvioinnin tekemistä	• Sisältää toimintamallin kuvauksen ja ulkopuolisten asiantuntijoiden tekemän vertaisarvioinnin • Perustuu toimintamallin tutkimus-, asiantuntija- ja kokemustietoon • Tuottaa yhteismitallista ja vertaisarvioitua tietoa näyttöön perustuvien toimintamallien vaikuttavuudesta • Arvioinnin kesto tyypillisesti 6-12kk • Arviointiraportti julkaistaan THL:n julkaisusarjassa • Edistää tiedolla johtamista ja toimintamallin käyttöönottoa • Suosittelemme, että toimintamallista on vähintään yksi tieteellinen tutkimusjulkaisu ennen vertaisarviointiin lähettämistä Lisätietoa Hyte-sote-toimintamallien arviointi Päätoimittaja: Marika Kylänen hytearviointi@thl.fi thl Hyte-sote-toimintamalli

Toimintamallin itsearvioinnista

Itsearviointi on toimintamallin kehittäjien laatima jäsennelty arvio toimintamallin laadusta, toteutuksesta, tuloksista ja vaikutuksista.

Toimintamallin kehittäjille itsearviointi:

- on keino tunnistaa toimintamallin vahvuuksia ja kehittämiskohteita
- jäsentää ymmärrystä siitä, kuinka hyvin tavoitteet, toimenpiteet ja vaikutukset vastaavat toisiaan
- toimii tukena toiminnan jatkuvassa kehittämisessä ja laadun parantamisessa
- auttaa perustelemaan toimintamallin vaikuttavuutta ja resurssitarpeita
- lisää yhteistä ymmärrystä toimintamallin sisällöstä, tavoitteista ja vaikutuksista.

Muille toimijoille itsearviointi:

- vahvistaa toimintamallin näkyvyyttä
- tarjoaa läpinäkyvää tietoa toimintamallin toteutuksesta, tuloksista ja vaikutuksista
- helpottaa arvioimaan, soveltuisiko toimintamalli omaan toimintaympäristöön
- tukee hyvien ratkaisujen levittämistä ja käyttöönottoa
- auttaa tunnistamaan toimintamallin edellytyksiä, riskejä ja onnistumistekijöitä
- mahdollistaa vertaisoppimisen ja kokemusten hyödyntämisen omassa kehittämistyössä.

Toimintamallin itsearviointi perustuu vaikutusketjuun

- Innokylässä toimintamallit kuvataan vaikutusketjun mukaisella tavalla.
- Vaikutusketju kuvaa loogisena kokonaisuutena, miten toimintamalli vastaa tunnistettuun tarpeeseen tai ongelmaan, miten toimimalla voidaan saavuttaa tuloksia sekä millaisia lyhyen ja pitkän aikavälin vaikutuksia sillä voidaan saavuttaa.

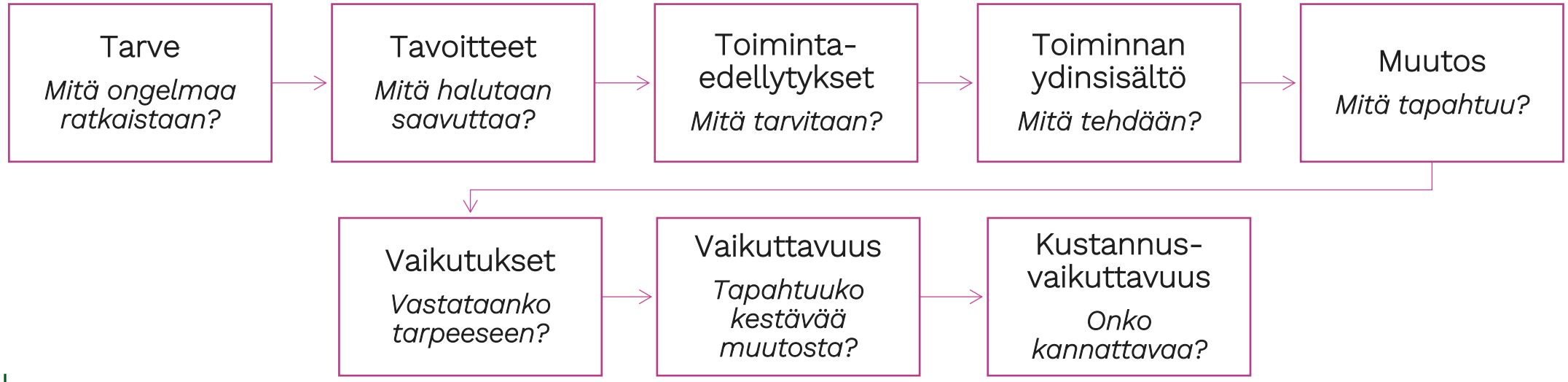

Itsearvioinnin tekeminen

- Lähtökohtana on laadukkaasti kuvattu ja julkaistu toimintamalli Innokylässä.
- Itsearviointia varten toimintamallista on hyvä kerätä ja systemaattisesti dokumentoida erityyppistä tietoa:
  - käytännön kokemuksia (kokemusnäyttö),
  - organisaation tuottamaa asiantuntijatietoa (asiantuntijanäyttö) ja
  - mahdollisuuksien mukaan myös tutkimustietoa (tutkimusnäyttö).
- Itsearviointi kannattaa tehdä yhdessä muiden kanssa, ei yksin.
- Itsearvioinnissa käydään järjestelmällisesti läpi ennalta määritellyt arviointikysymykset.
- Itsearvioinnin voi tehdä uudelleen, kun toimintamallia on jatkokehitetty, näyttöä vahvistettu ja kuvausta paranneltu.
- Itsearvioinnin pääsee tekemään julkaistusta toimintamallikuvauksesta löytyvän *Aloita arviointi* -painikkeen kautta (edellyttää kirjautumista).
- Valmiin ja julkaistun itsearvioinnin yhteenveto näkyy kaikille toimintamallin kuvaussivulla.

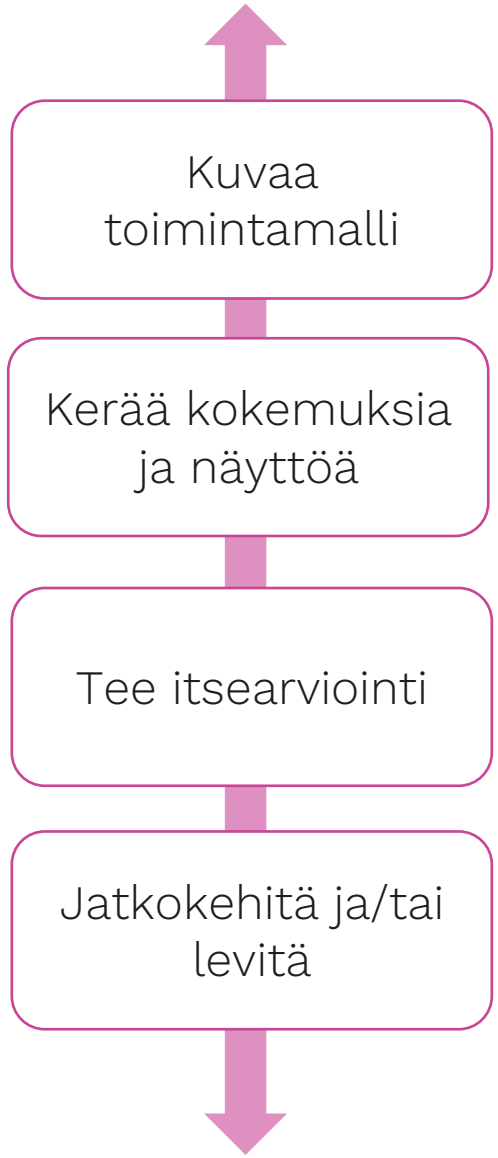

Mitä itsearvioinnissa arvioidaan?

Tarvetta

- Onko tarpeiden tunnistamisessa hyödynnetty tietoa?
- Onko kohderyhmän määrittelyssä hyödynnetty tietoa?

Tavoitteita ja mittareita

- Vastaavatko tavoitteet kohderyhmän tarpeita?
- Ovatko arvioinnin ja seurannan keinot luotettaviksi todennettuja?
- Onko arviointi ja seuranta jatkuvaa ja järjestelmällistä?

Ydinsisältöä ja edellytyksiä

- Tukeeko ydinsisältö (toiminta) tavoitteiden saavuttamista?
- Onko toiminnan perusedellytykset määritelty siten, että toiminta (ydinsisältö) voi toteutua laadukkaasti?

Tuloksia ja vaikutuksia

- Onko toimintamallin lyhyen ja pitkän aikavälin tuloksia ja vaikutuksia todennettu arvioinnin ja seurannan keinoin?
- Onko toimintamallin kustannusvaikutuksia todennettu arvioinnon ja seurannan keinoin?
- Onko toimintamallista saatavilla kokemustietoon, asiantuntijatietoon ja/tai tutkimukseen perustuvaa näyttöä?

Toteutettavuutta ja siirrettävyyttä

- Toteutuuko toimintamalli johdonmukaisella tavalla siten, että sen osa-alueet tukevat vaikuttavaa ja laadukasta toimintaa?
- Onko toimintamalli kuvattu sillä tarkkuudella, että se voidaan ottaa käyttöön muualla.

Itsearvioinnin tekemistä

- Onko itsearvioinnin toteutukseen osallistunut muita toimijoita (esim. asiakkaita ja sidosryhmän edustajia) joko suoraan tai esimerkiksi palautetta antamalla?

Itsearvioinnin rakenne ja pisteytys

Osa-alueet	Tarve	Tavoite ja mittarit	Ydinsisältö ja edellytykset	Vaikutukset ja näyttö	Toteutettavuus ja siirrettävyys	Viimeistely
Sisältö-kysymykset	Onko tarpeiden tunnistamisessa hyödynnetty tietoa? Onko kohderyhmän määrittelyssä hyödynnetty tietoa?	Vastaavatko tavoitteet kohderyhmän tarpeita? Ovatko arvioinnin ja seurannan keinot luotettaviksi todennettuja? Onko arviointi ja seuranta jatkuvaa ja järjestelmällistä?	Tukeeko ydinsisältö (toiminta) tavoitteiden saavuttamista? Onko toiminnan perusedellytykset määritelty siten, että toiminta (ydinsisältö) voi toteutua laadukkaasti?	Onko toimintamallin lyhyen ja pitkän aikavälin tuloksia ja vaikutuksia todennettu arvioinnin ja seurannan keinoin? Onko toimintamallin kustannusvaikutuksia todennettu arvioinnon ja seurannan keinoin? Onko toimintamallista saatavilla kokemustietoon, asiantuntijatietoon ja/tai tutkimukseen perustuvaa näyttöä?	Toteutuuko toimintamalli johdonmukaisella tavalla siten, että sen osa-alueet tukevat vaikuttavaa ja laadukasta toimintaa? Onko toimintamalli kuvattu sillä tarkkuudella, että se voidaan ottaa käyttöön muualla.?	Onko itsearvioinnin toteutukseen osallistunut muita toimijoita (esim. asiakkaita ja sidosryhmän edustajia) joko suoraan tai esimerkiksi palautetta antamalla?
Pisteet yhteensä 80	0-10 pistettä	0-15 pistettä	0-10 pistettä	0-25 pistettä	0-10 pistettä	0-5 pistettä

Itsearvioinnin sisältö: arviointikysymykset

Itsearvioinnin kysymyksiin voi tutustua etukäteen ennen itsearvioinnin aloittamista.

Kysymykset löytyvät pdf-tiedostona **Vaikutusten itsearviointi** –sivulta.

[Vaikutusten itsearvioinnin sisältö: arviointikysymykset (pdf)]

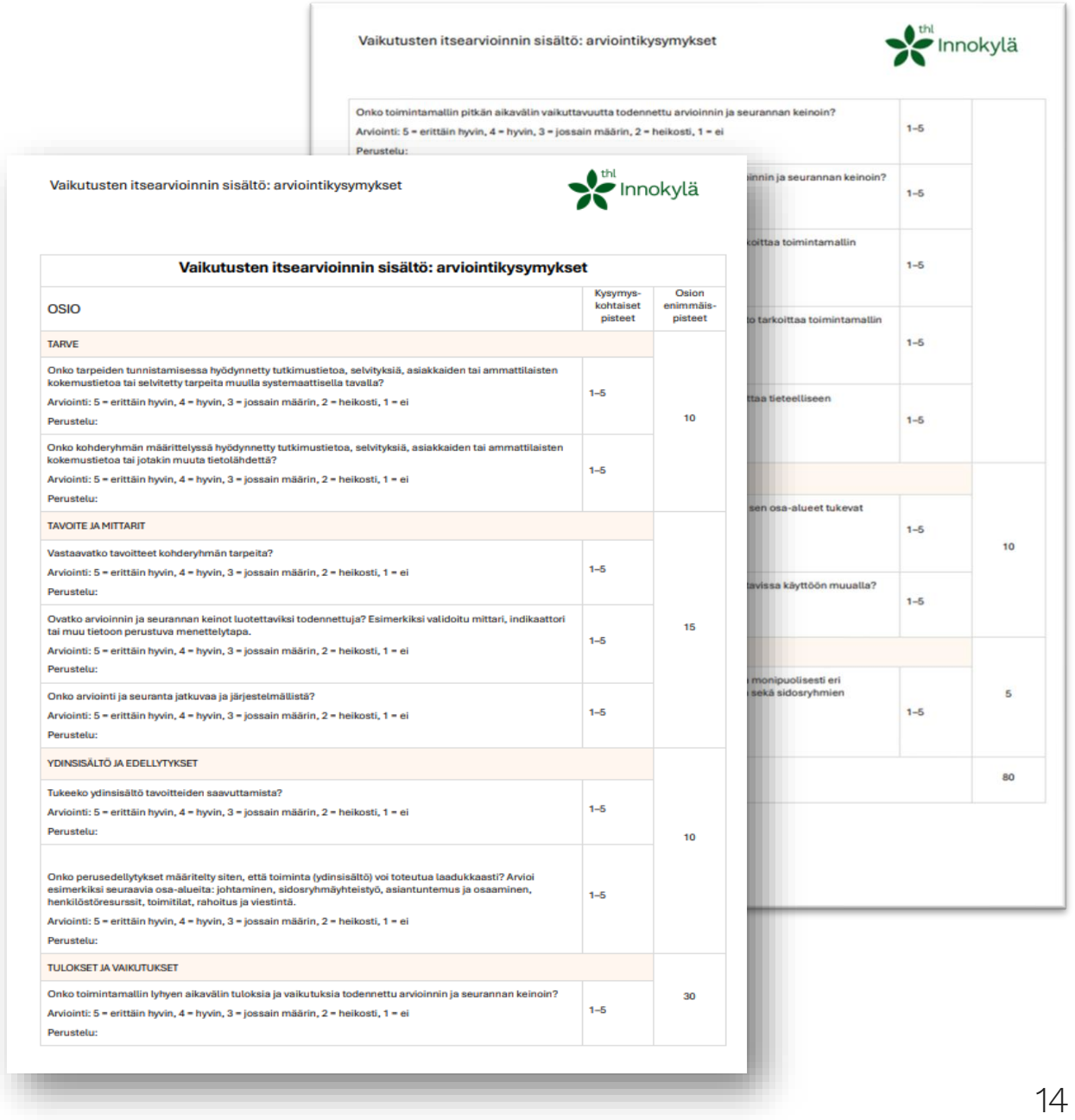

Esimerkki itsearvioidusta toimintamallista

ESIMERKKI Asumisneuvonta | Innokylä

- Itsearvioinnin tekeminen käytännössä – mitä arvioidaan, sisältö ja esimerkki itsearvioidusta toimintamallista.
- Mistä löydät itsearvioituja toimintamalleja.

Arvioinnista hyötyvät kaikki

1. Yhteinen kieli kehittämiselle
 Eri toimijat voivat arvioida toimintaa samoista näkökulmista.

2. Kohdentaa kehittämistä
 Kaikkea ei tarvitse kehittää yhtä aikaa. Arviointi auttaa löytämään ne kohdat, joissa kehittämisestä voisi olla eniten hyötyä.

3. Kehittämisen eteneminen näkyväksi
Arviointi ei ole vain nykytilan kuvaus, vaan sitä voidaan käyttää myös ennen–jälkeen-tarkasteluun.

4. Tukee jatkuvaa parantamista
 Työkalu ohjaa ajattelemaan kehittämistä prosessina: *missä olemme → mitä pitäisi vahvistaa → mitä teemme → olemmeko edenneet?*

5. Tietoa kehittämisen johtamiseen
Kun useista toimintamalleista tai kehittämiskohteista kertyy arviointitietoa, sitä voidaan käyttää myös laajemmin kehittämisen suuntaamiseen.

Ohjeet ja tuki

- Ohjeita Innokylän käyttöön: Ohjeita käyttäjille – sivu
- Jos sinulla on valmiita, julkaistuja toimintamallikuvauksia Innokylässä-> Päivitä toimintamallisi uuteen tietomalliin: Toimintamallien päivittäminen uuteen tietomalliin -ohjesivu
- Innokylän verkkopalvelun tekninen tuki: innokyla.tuki@thl.fi

- Webinaarien diaesitykset Ohjeita käyttäjille | Innokylä

Anna palautetta ja auta meitä kehittämään Innokylä.fi palvelua

[Anna palautetta ja auta meitä kehittämään Innokylä.fi-palvelua! | Innokylä]

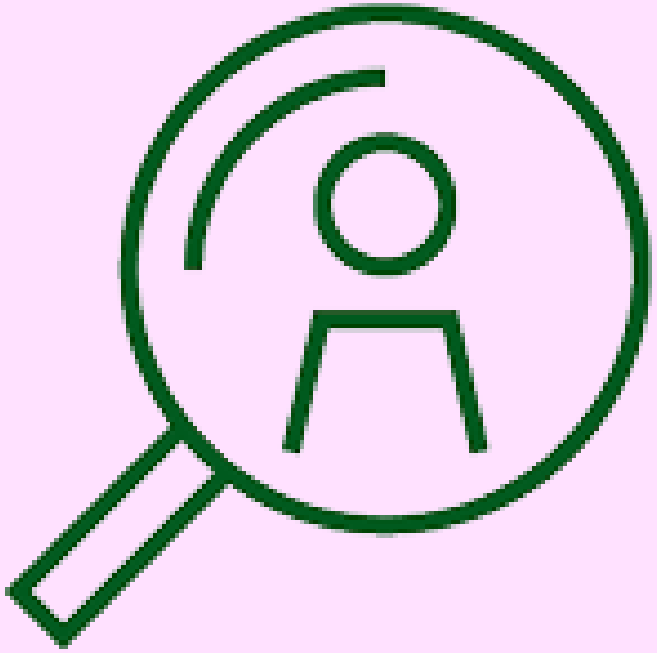

Webinaarit ja tapahtumat

Innokylän Kehittämisestä käyttöönottoon -webinaarisarja:

- Toimintamallin vaikutusten itsearviointi – pysähdy, arvioi ja ylläty 14.10. klo 9–10
- Toimintamallin käyttöönoton tuki – vakiinnuta, onnistu ja levitä 25.11. klo 9–10

Webinaarien lisätiedot ja ilmoittautuminen:
innokyla.fi/verkkoklinikat

Yhteiskunnallisten innovaatioiden päivä 5.11. klo 8.30–16

Hybriditilaisuus Helsingin kaupungintalon tapahtumatorilla ja verkossa. Tapahtuman teemana on tänä vuonna Vaikuttavuus sote-sektorilla – mittaamisesta muutokseen.
Ohjelma ja ilmoittautuminen

Kaikki Innokylän webinaarit ja verkkoklinikat : innokyla.fi/verkkoklinikat

thl Innokylä

Menti

Mitä toimintamallin vaikutusten itsearvioinnilla voidaan saavuttaa?

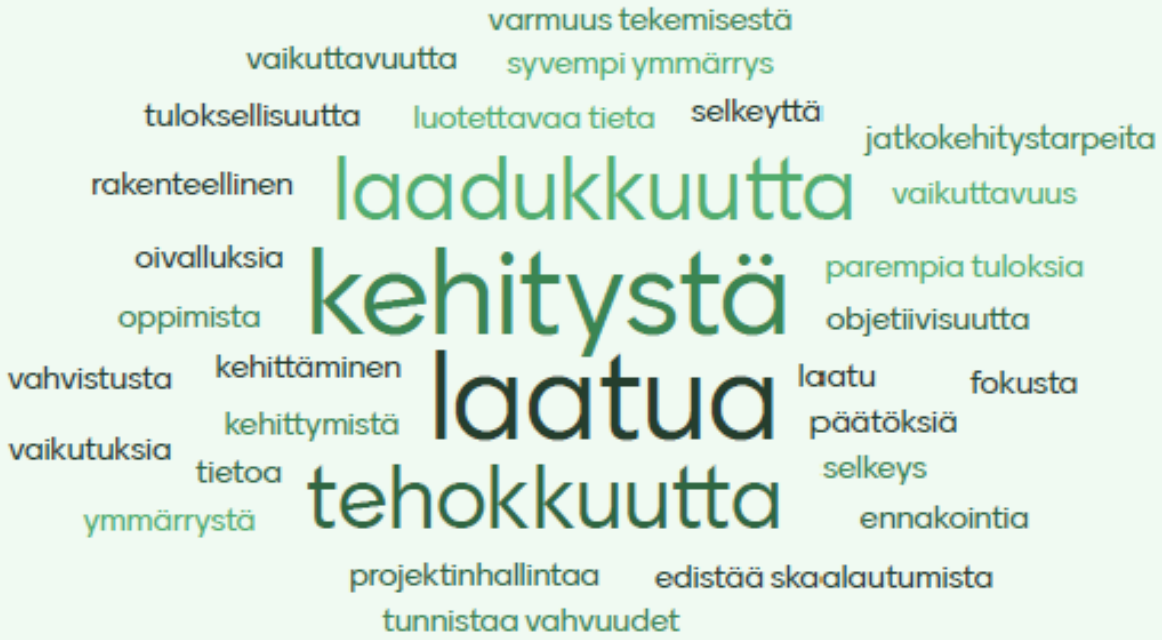

thl Innokylä

Kiitos

Eeva Liukko
Merja Ikäheimo
THL, Hyvinvoinnin edistämisen ja palvelujärjestelmän tuki -yksikkö

etunimi.sukunimi@thl.fi